

1. Introductie

Q1 Vindt u Europa het meest aangewezen niveau om na te denken over de demografische ontwikkelingen en het beheer van de gevolgen daarvan?

Q2 Zo ja, wat zouden daarvan de doelstellingen kunnen zijn en welke beleidsterreinen komen volgens u in aanmerking?

ja

Doelstelling: beheersing van huidige v.d. vergrijzing en onderwerpen van de risico's van de

- Economie
- Gezondheidszorg
- Werkgelegenheid
- Sociale Zaken

Betaalbare en leefbare maatregelen om deze maatschappij "gezond" te houden (= goede levensstandaard + andere dingen schikken)

2. De uitdagingen van de Europese demografie

2.1. De uitdaging van een laag geboortecijfer

De Unie heeft sinds vele jaren aanzienlijke inspanningen geleverd om tot gelijkheid van mannen en vrouwen te komen. Bovendien heeft zij het nationale beleid inzake sociale bescherming gecoördineerd.

Q1 Hoe kan een betere combinatie van gezins- en beroepsleven de problemen rond de vergrijzing helpen oplossen?

Q2 Hoe kan een evenwichtigere verdeling van de huishoudelijke en gezinstaken tussen mannen en vrouwen worden gestimuleerd?

Q3 Moet de toekenning van bepaalde uitkeringen of voordelen (verlof, ...) worden gekoppeld aan een gelijke verdeling tussen de seksen? Hoe kunnen beide ouders die ouderschapsverlof opnemen, billijk worden?

Q4 Hoe kan het aanbod van voorzieningen voor kinderopvang (crèches, kleuterscholen, enz.) en ouderenzorg zowel door de overheid als door het bedrijfsleven verder worden gestimuleerd?

Q5 Kunnen de kinderopvang en ouderenzorg worden gestimuleerd door hierop een lager BTW-tarief toe te passen?

Q6 Hoe kunnen ouders, met name de jongere, in staat worden gesteld toegang tot de arbeidsmarkt te krijgen, in hun loopbaanbehoeften te voorzien en het aantal kinderen te krijgen dat zij wensen?

ja

Q1: ja, vinden ouders meer tijd hebben, zouden ze meer d. vragen kinderen nemen. Maar een belangrijke is het financiële aspect: men neemt enkel (meer) kinderen als men ze kan betalen. En minder

weken gaat meestal gepaard met minder loon.

Q2: die eenzijdige verdeling aan er komen door de mannen de

vrage fax v/d opvoeding dit waarden mee te

geven en daar bewustmaking / belevening bijv.

via de media.

Q3 /

Q4: via arbeidsmarkt - diening of lasten verla-

ging (bedrijven) / huren

statuten - sociale be-

scherming van arbeids-

markt

Q5 ja

Q6

- flexibele loopbanen

- grenzen v. gast

bij bedrijven aan

combinatie: gissen /

werk

⇒ kindvriendelijke management (bv. vergaderen op schiederen, met een su ek).

beidevorming bij (voelbaar) ouders: comb

gissen en welke n' mogelijke

- voldoende d. betaalbare kinderopvang

voorzien.

2.2. De mogelijke bijdrage van de immigratie

De Europese Raad van Thessaloniki in juni 2003 heeft onderstreept dat „het integratiebeleid van de EU moet inspelen op de nieuwe demografische en economische uitdagingen waarvoor de EU zich momenteel geplaatst ziet”. Deze discussie is aangezwengeld met het in januari jongstleden goedgekeurde groenboek.

Q1 In hoeverre kan immigratie bepaalde negatieve gevolgen van de vergrijzing compenseren?

Q2 Wat voor beleid moet er komen om deze migranten, met de name de jongere, te integreren?

Q3 Welke bijdrage kunnen de communautaire instrumenten leveren, met name de antidiscriminatie wetgeving, de structuurfondsen en de werkgelegenheidsstrategie?

Q1: immigrati doet het (jaargr.) budgettaantal stijgen. Zij moeten wel naar de arbeidsmarkt te begeleiden, dur gericht immigratie en/of goed begeleide immigratie

Q2: begeleiding op maatschappelijk (verwijs id maatschappij, leefregels id maatschappij omvanden) en op economisch vlak (wett, budget beheersing huishouding)

Q3 Innovatie projecten ondersteunen, integratiestructuren ondersteunen, taalenonderwijs ondersteunen

3. Een nieuwe solidariteit tussen de generaties

3.1. Beter geïntegreerde jonge generaties

Er zijn Europese doelstellingen vastgesteld op het gebied van de preventie van langdurige werkloosheid van jongeren, de bestrijding van schooluitval en de verhoging van het initiële opleidingsniveau. De structuurfondsen dragen bij tot de verwezenlijking hiervan in de praktijk.

Q1 Hoe kan het communautair beleid beter bijdragen tot de bestrijding van armoede onder kinderen en eenoudergezinnen, en de vermindering van het nog steeds te grote risico van armoede en uitsluiting voor jongeren?

Q2 Hoe kan de kwaliteit van de initiële-opleidingsstelsels en de volwassenenvorming worden verbeterd? Welke bijdrage zouden het niet-formele onderwijs en het vrijwilligerswerk kunnen leveren? Welke bijdrage kunnen de structuurfondsen leveren en de instrumenten die de kennismaatschappij beter toegankelijk moeten maken?

Q1: - wetelijke steun -
de alimentatieregelingen
opzetten (garantiefonds
alimentatie, eventueel
gratis juridisch advies)
- mogelijkheden geven
jongeren om zelf bij
te verdienen, zonder
beperkingen
- Onderwijs: zo kort-
loos mogelijk houden
(geen dure materialen,
studiereizen enz.)
want armoede verhoogt
de uitval i/h ander-
vraagrijdige wys.

Q3 Hoe kunnen de overgang van school naar beroepsleven en de kwaliteit van de werkgelegenheid voor jongeren worden verbeterd? Welke rol zou de sociale dialoog moeten spelen? Wat kan de inbreng zijn van de dialoog met de maatschappelijke organisaties en groeperingen, met name de jongerenorganisaties?

Q4 Welke vormen van solidariteit kunnen er tussen jongeren en ouderen ontwikkeld worden?

Q2: - betere aansluiting
v. onderwijs op de arbeids-
markt (leeractiviteiten aan-
rekenen met ervaring i/h
bedrijfsleven of stage laten
lopen i/h bedrijfsleven)
- grote flexibiliteit i.
opleidingscyclussen (modu-
lan spreken)
- meer stages invoeren
(hoger realiteitsgehalte)
- Structuurfondsen:
→ innovatieve projecten
aanpakken
→ investeringen in materiaal
voor technisch onderwijs

Q3: - stages (schied).
- persoonlijke begeleiding
bij het zoeken naar
werk
- zoveel mogelijk info
ter beschikking stellen
over beroepsinhoud.
(geeft nieuw beeld)

Q4: - samenwerking
samen of bijeen in
schaduwband.
- leidinggevang door
gepensioneerden.

3.2. Een integrale benadering van het werkzame leven

Om de overgang naar de kennismaatschappij te stimuleren, bevordert het communautair beleid de modernisering van de werkorganisatie, de vaststelling van strategieën voor levenslang leren, de kwaliteit van de werkomgeving en het actief ouder worden, met name een verhoging van de gemiddelde uittredingsleeftijd. De demografische veranderingen maken dit beleid alleen maar belangrijker, maar werpen tevens nieuwe vragen op:

Q1 Hoe kan de werkorganisatie gemoderniseerd worden om rekening te houden met de specifieke behoeften van elke leeftijdsgroep?

Q2 Hoe kan de integratie van jonge koppels in het beroepsleven vergemakkelijkt worden en hoe kan hun een evenwicht tussen flexibiliteit en zekerheid geboden worden om kleine kinderen groot te brengen, een opleiding te volgen en hun vaardigheden aan te passen aan de eisen van de arbeidsmarkt? Hoe kunnen ouderen in de gelegenheid worden gesteld meer te werken?

Q1: - Opsplitsing van taken uit één functieprofiel
- Peer/mentorschap v. ouderen voor jongeren

- Fysieke minder zware taken voor ouderen
- Deelrijds werken
- Geleidelijke afgang werk - pensionering.

Q2: ouderen blijven langer werken
- als ze het financieel nodig hebben
- als ze hun job graag doen.

Q3 Hoe kan de werkorganisatie worden aangepast aan een nieuwe verdeling tussen de generaties, met minder jongere en meer oudere werknemers in de ondernemingen?

Q4 Hoe kunnen de verschillende actoren van de Unie, en met name de sociale dialoog en de civiele samenleving, op deze vragen een antwoord helpen vinden?

Q3 ?

Q4 De sociale partners in dringend zichzelf moderniseren & flexibiliseren.

3.3. Een nieuwe plaats voor senioren

De Europese coördinatie van de hervormingen van de pensioenstelsels bevordert de soepele overgang van het beroepsleven naar het pensioen.

Q1 Moet er nog een wettelijke pensioenleeftijd worden vastgesteld of moet flexibele en geleidelijke pensionering mogelijk worden gemaakt?

Q2 Hoe kunnen senioren in staat worden gesteld aan het economische en sociale leven deel te nemen, onder meer door een salaris naast een pensioen, nieuwe arbeidsvormen (deeltijd, uitzendarbeid) of andere financiële stimulansen?

Q3 Hoe kunnen de activiteiten worden uitgebreid waaraan senioren in het verenigingsleven en in de sociale economie deelnemen?

Q4 Welke begeleidende maatregelen moeten er komen voor de mobiliteit van gepensioneerden tussen de lidstaten, met name op het stuk van sociale bescherming en gezondheidszorg?

Q5 Hoe kan in gezondheid en preventie worden geïnvesteerd om de Europeanen te laten blijven profiteren van een hogere gezonde levensverwachting?

Q1 flexibele en geleidelijke pensionering

Q2 Geen vast pensioenleeftijd + mogelijk om financieel ondersteuning bij te verdienen

Q3 /

Q4 /

Q5 /

3.4 Solidariteit met de hoogbejaarden

De coördinatie van het nationale sociale-
beschermingsbeleid wordt in 2006 in principe
uitgebreid tot langdurige ouderenzorg. Welke
bijdrage kan die leveren tot het beheer van de
demografische veranderingen?

Q1 Moet er met name onderscheid worden gemaakt
tussen ouderdomspensioenen en zorguitkeringen?

Q2 Hoe moet het nodige personeel worden opgeleid
en kunnen er kwaliteitsbanen worden aangeboden in
een sector die dikwijls gekenmerkt wordt door lage
lonen en kwalificaties?

Q3 Hoe kan voor een evenwichtige verdeling worden
gezorgd van de zorg voor hoogbejaarden over
familie, sociale diensten en instellingen?

Q4 Hoe kan de familie worden geholpen? Hoe
kunnen zorgnetwerken in de directe omgeving
worden ondersteund?

Q5 Hoe kunnen de ongelijkheden tussen mannen en
vrouwen bij de pensioenleeftijd worden verkleind?

Q6 Hoe kunnen ouderen worden ondersteund met
behulp van nieuwe technologie?

- Q1: nee
- Q2: sensibilisatie-
campagnes,
stimuleringscampagnes
+ kwaliteits-
standaarden
- Q3: /
- Q4: /
- Q5: geleidelijk
verwijlen na
vergeving
- Q6: /

4. Conclusie: en de rol van de Unie in dit alles?

Q1 Moet de Unie de discussie over en een regelmatige analyse, bijvoorbeeld eens per jaar, van de demografische veranderingen en de gevolgen daarvan voor de samenleving en het beleid terzake bevorderen?

Q2 Moeten de financiële instrumenten van de Unie — met name de structuurfondsen — meer met deze veranderingen rekening houden en, zo ja, hoe?

Q3 Hoe kan bij de Europese coördinatie van het werkgelegenheids- en socialebeschermingsbeleid beter rekening worden gehouden met de demografische veranderingen?

Q4 Hoe kan de Europese sociale dialoog bijdragen tot een beter beheer van de demografische veranderingen? Welke rol kunnen de civiele samenleving en de dialoog met de jongeren daarin spelen?

Q5 Hoe moet het aspect van de demografische veranderingen in het in- en externe beleid van de Unie worden geïntegreerd?

Wij danken u voor uw interesse en voor uw medewerking.